Maa- ja metsätalousvaliokunta

Viite Asiantuntijakuuleminen, tiistai 12.5.2026 klo 10.00

Aihe VNS 3/2026 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2027-2030

Kuulemisessa pyydetty lisätieto: Luonnonvarakeskuksen toimitilamenot

Vuoden 2025 toteutuneet toimitilamenot

Luonnonvarakeskuksen toimitilamenot olivat vuonna 2025 16 M€, mistä vuokramenojen osuus oli 13,6 M€ ja muiden toimitilamenojen osuus 2,4 M€.

Senaatti-kiinteistöille maksettu osuus kokonaismenoista oli 13,9 M€, mistä vuokramenojen osuus oli 12,7 M€ ja muiden toimitilamenojen osuus 1,2 M€.

JTS kauden 2027-2023 lisärahoitustarpeet

Pääosa Luonnonvarakeskuksen toimipaikoista sisältää käyttösidonnaisia tiloja (mm. navetat, vesiviljelylaitokset, kasvihuoneet, laboratoriot, muut aineistojen käsittelytilat), joiden ylläpito- ja muutoshankkeet edellyttävät aina erityisrakentamista ja siten vuokravaikutukset voivat olla merkittäviäkin. Jotta tutkimusinfrastruktuurien elinkaarihallinta tukee tuloksellista toimintaa, niin sekä ylläpidolliset toimenpiteet ja muutoshankkeet ovat välttämättömiä.

Toimistotilojen osalta on toteutettu jo kattavasti valtion toimitilastrategian mukaisia tilatehokkuustavoitteita. Ratkaisuja on toteutettu tiivistämällä toimistotiloja, valtion YTY-tilaratkaisuilla ja muilla yhteiskäyttötilaratkaisuilla Ruokaviraston ja Suomen ympäristökeskuksen kanssa.

Toimitilojen kehittämissuunnitelman mukaiset lisärahoitustarpeet on esitetty Luonnonvarakeskuksen kehysehdotuksessa vuosille 2027-2030. Hankesuunnitelmien edettyä lukuja on tarkennettu alkuvuoden aikana. Oheisena arvio lisärahoitustarpeesta, joka muodostuu tutkimusinfrastruktuurien kertaluonteisista investointitarpeista (tiloihin liittyvät olosuhde- ja tutkimuslaitteistoinvestoinnit), muutoshankkeiden lisävuokravaikutuksista sekä vuosittaisista indeksikorotuksista.

			2027	2028	2029	2030
Investointien kertaluonteinen rahoitustarve			2 100	1 700		
Muutoshankkeiden vuokravaikutukset			580	1 260	2 960	2 960
Vuosittaiset indeksikorotukset			300	650	1 000	1 350
KAIKKI YHTEENSÄ (LISÄRAHOITUSTARVE)			**2 980**	**3 610**	**3 960**	**4 310**

Perusrahoitukseen kohdistetut leikkaukset yhdistettynä siihen, että muutoshankkeisiin ja indeksikorotuksiin ei ole osoitettu vuosien 2027-2030 kehyksessä lisärahoitusta, johtavat siihen, että Luonnonvarakeskuksen on arvioitava kriittisesti toimipaikkaverkostoaan ja suunnitteilla olevia muutoshankkeita. Osana talouden sopeuttamista on arvioitava, mikä on taloudellisesti kestävä toimitila- ja infrastruktuurikokonaisuus, joka mahdollistaa pitkällä aikavälillä Luken ydintehtävien mukaisen toimintaympäristön.

Tähän mennessä toteutettujen ja käynnissä olevien toimitilamuutosprojektien mahdollistamilla säästöillä ei voida tuoda ratkaisuja perusrahoitukseen kohdistuvien leikkausten aiheuttamaan kokonaissopeuttamistarpeeseen. Riskinä on se, että toimitilamenoissa syntyvistä säästöistä huolimatta vuokrien indeksikorotukset ja pakollisten muutoshankkeiden lisävuokravaikutukset aiheuttavat määrärahaleikkausten rinnalla lisäsopeuttamistarvetta, joka täytyy ratkaista muiden menojen sopeuttamisen kautta. Toiminnan turvaamisen kannalta olisi tarkoituksenmukaisempaa turvata toiminnan kannalta riittävä henkilöstörakenne ja -mitoitus ja etsiä säästöjä vahvemmin toimipaikkaratkaisuilla ja tilatehokkuuden lisäämisellä.